

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/165/2019
Identifikačné číslo spisu:	2214221927
Dátum vydania rozhodnutia:	17.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2214221927.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. H., bývajúceho v Š., Q. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Petrom Bilkovičom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Strojnícka 8, proti žalovanej J.. P. K., bývajúcej v C. XXX, zastúpenej AK Balara s. r. o., advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Košická 56, v menej ktorej koná advokát Mgr. Matúš Balara, o určenie spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 6C/535/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2018 sp. zn. 23Co/385/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. júna 2017 č. k. 6C/535/2014-173 určil, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom rodinného domu s garážou, súp. č. XXX na parc. č. XXX/XXX vo výmere 283 m², vedeného na LV č. XXX Okresného úradu Dunajská Streda, katastrálneho odboru, pre katastrálne územie C., obec C., okres F. B. v podiele 1 v pomere k celku (I.), vo zvyšku žalobu zamietol (II.), o trovách konania rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (III.). Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 34 a nasl., § 137 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na rozsiahlu judikatúru súdov a vykonané dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že strany sporu sa vopred ústne dohodli na založení spoluvlastníctva, pričom výstavba rodinného domu s garážou sa prevádzala s jednoznačným úmyslom zo strany žalobcu byť jej spoluvlastníkom v ideálnej časti v 1/2 vzhľadom k celku tak, ako sa aj stal vlastníkom pozemku parc. č. XXX/XXX o výmere 1.024 m² ako aj vínnej pivnice. Mal preukázané výpoveďou svedkov, že žalobca a žalovaná žili ako druh a družka od roku 1991, spoločne sa dohodli vybudovať dom za účelom založenia rodiny s nadrozmernou garážou pre výkon podnikania žalobcu. Žalobca prispel na výstavbu domu sumou 115 229,83 eur a podieľal sa na jej stavbe, spolu s priateľmi a otcom, i prácou. Viaceré veci ohľadom stavby boli vybavované stranami spoločne a ich mená sú na viacerých dokumentoch, napr. zmluve o dielo uzatvorenej so stavebnou spoločnosťou TH - STAV, kde vystupujú spolu ako stavebníci, zmluve o hypotekárnom úvere z 13. júla 2007, čerpanom vo výške 5.050.000,-Sk. V období

rokov 2007 až 2013 zaplatil žalobca 60 splátok úveru, každú vo výške 663,80 eur, spolu 39.828 eur, ktoré poukazoval na účet žalovanej a z jej účtu celá suma mesačnej splátky 850 - 890 eur bola hradená banke. Pokiaľ žalovaná namietala, že uvedená suma bola platbou za nájom, považoval súd jej tvrdenie vzhľadom na výšku plnenia za účelové. Potvrdzuje to aj skutočnosť, že žalovaná žalobcovi vracala tieto sumy na účet po tom, ako sa rozišli. Svedkovia navrhnutí žalovanou, boli Q.. T. K. ako aj Q.. V. K., v kamarátskom vzťahu k oboj stranám sporu. Spoluziak žalovanej, Q.. K. uviedol, že žalovaná vyhlasovala, že sa ona stane výlučnou vlastníčkou nehnuteľností a nebude sa so žiadnym mužom deliť iba z toho dôvodu, že nechce dopadnúť ako jej matka, ktorá údajne po rozvode manželstva prišla o celý majetok a práve týmto bola žalovaná ovplyvnená. Z výsluchu žalovanej resp. z jej vyjadrení v priebehu celého konania však takéto dôvody nevyplývajú. Skutočnosť, prečo bola v katastri zapísaná ako vlastníčka domu s garážou ozrejmla sama žalobkyňa vo vyjadrení k žalobe, kde uviedla, že žalobca podnikal, a preto uzavreli dohodu, aby sa veritelia v prípade vzniku záväzkov žalobcu nemohli domáhať ich uspokojenia, pričom poukázala na názor dlhoročných priateľov manželov K., právnikov, avšak z ich výsluchu uzavretie dohody nevyplývalo. Námietku žalovanej, že stavebné povolenie bolo obcou C. vydané len pre žalovanú, považoval súd za nedôvodnú, nakoľko bolo vydané skôr, ako žalobca odkúpil 1/2 nehnuteľnosti pod domom. Žalobu v časti určenia spoluvlastníctva týkajúcej sa pozemkov, a to parc. č. XXX/XXX o výmere 267 m² - ostatné plochy a parc. č. XXX/XXX o výmere 283 m² - zastavané plochy a nádvorja, na ktorej je postavený rodinný dom s garážou, zamietol, lebo takéto podielové spoluvlastníctvo nemohlo vzniknúť na základe vzájomnej dohody medzi stranami sporu o založení spoluvlastníckych vzťahov k týmto pozemkom, vlastníkom pozemku sa mohla stať len žalovaná, ktorá vystupovala v kúpnej zmluve ako kupujúca.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. októbra 2018 sp. zn. 23Co/385/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (I. výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. ako vecne správny potvrdil a rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynula dohoda strán sporu, že budú spoluvlastníkmi domu, ktorý stavali spoločne, čo je zrejmé práve z ich konania a svedeckých výpovedí. Plánovali spoločne žiť a založiť si rodinu a práve táto stavaná nehnuteľnosť mala byť spoločná, čím je preukázaná dohoda strán, že založia podielové spoluvlastníctvo k budúcej stavbe, u každého je podiel na spoluvlastníctve v 1, nakoľko iná dohoda o podieloch preukázaná nebola.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Namietala, že súdy ignorovali dôkazy, ktoré v konaní produkovala. Dovolateľka súdu vytýkala nedostatočné vykonanie ňou navrhnutých dôkazov, a to svedkov manželov K.Ý., a nevyhodnotenie dôkazu zmluvou o zriadení záložného práva k rozostavanej stavbe z 28. septembra 2007. Rozhodnutia nižších súdov preto považovala za arbitrárne a nepreskúmateľné.

4. Žalobca vo vyjadrení žiadal dovolanie ako nedôvodné odmietnuť alebo zamietnuť a uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

7. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.).

9. Žalovaná v súvislosti s vadou konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. namietala dokazovanie a nedostatočne zistený skutkový stav súdmi nižších inštancií, ako aj odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnomu názoru dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p. sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

13. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p., ktorým by došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces. Rozsudok súdu prvej inštancie podrobne uvádza, prečo súd žalobe vyhovel. Rozsudok odvolacieho súdu uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovanej, zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a za týmto účelom aj doplnenie ďalších dôvodov, najmä vysporiadanie sa s podstatnými odvolacími námietkami. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v takomto prípade postačí, ak odvolací súd v rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a právne posúdenie

veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a musí byť preto posudzované v kontexte s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým, ako už bolo uvedené, vytvára organickú jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Žalovaná preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej. Odvolací súd náležite vysvetlil ako sa vysporiadal súd prvej inštancie s navrhovanými dôkazmi a čo nimi mal preukázané (listinami a výsluchmi svedkov, podrobne uvedené v bode 12 a 13 rozsudku) a prečo z nich dospel súd prvej inštancie k správnejmu záveru, že výstavba rodinného domu s garážou sa prevádzala na základe dohody a vôle oboch strán sporu vystavať si spoločné bývanie, pretože ich vôľa bola spoločne tam bývať a založiť si rodinu.

14. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je spôsobilá založiť ani dovolacia námietka žalovanej týkajúca sa nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania a nesprávnosti skutkových zistení. Neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a ani nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 3Cdo/248/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však o takýto extrémny prípad nejde.

15. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

16. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné

17. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C. s. p.), a preto mu súd priznal náhradu trov konania voči žalovanej v celom rozsahu. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.